

Příloha č. 4

Školení bezpečnosti práce a požární ochrany zaměstnanců

a) Výklad pojmů

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci (BOZP) – soubor právních a ostatních předpisů, organizačních a technických opatření na ochranu života a zdraví, předpisy hygienické a protiepidemické, předpisy o bezpečnosti technických zařízení a normy, stavební předpisy, dopravní předpisy, předpisy o požární ochraně a předpisy o zacházení s hořlavinami, výbušninami, zbraněmi, radioaktivními látkami, chemickými látkami a chemickými přípravky a jinými látkami škodlivými zdraví, pokud upravují otázky týkající se ochrany života a zdraví.

Pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci - jsou konkrétní pokyny dané zaměstnanci jeho nadřízenými (a to ústní nebo písemné, včetně bezpečnostních a požárních značek). Mohou být ve formě interních pokynů např. Místní provozní řád, Místní provozně bezpečnostní pokyn, Pracovní postup, Metodický pokyn.

Požární ochrana (PO) – je soubor legislativních a ostatních předpisů, řádů, postupů, normativních požadavků, technických a organizačních opatření předcházející vzniku požáru a výbuchu.

BEZPEČNOST A OCHRANA ZDRAVÍ PŘI PRÁCI (BOZP)

b) Obecně

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci je postavena na prevenci rizik (rizikem se zde rozumí nebezpečí pro zdraví a život, popřípadě i nebezpečí jiných škod). Prevencí rizik se rozumí všechna opatření vyplývající z právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a z opatření zaměstnavatele, která mají za cíl předcházet rizikům, odstraňovat je nebo minimalizovat působení neodstranitelných rizik.

Není-li možné rizika odstranit, je zaměstnavatel povinen je vyhodnotit a přijmout opatření k omezení jejich působení tak, aby jejich vliv byl minimalizován. Přijatá opatření v prevenci rizik jsou nedílnou a rovnocennou součástí činností zaměstnavatele na všech stupních řízení. O vyhledávání a vyhodnocování rizik a o přijatých opatřeních musí vést zaměstnavatel písemnou dokumentaci.

Zásady pro provádění technických a organizačních opatření jsou uvedeny § 102 zákoníku práce.

Zaměstnavatel je povinen přijímat opatření pro zdlouvání mimořádných událostí např. požárů, havárií apod. Zaměstnavatel je povinen tato opatření přizpůsobovat měnícím se skutečnostem, kontrolovat jejich účinnost, dodržování a dbát o zlepšování pracovních podmínek.

Plní-li na jednom pracovišti úkoly zaměstnanci dvou a více zaměstnavatelů, jsou zaměstnavatelé povinni vzájemně se informovat o rizicích a přijatých opatřeních k ochraně před jejich působením, která se týkají výkonu práce a pracoviště, a spolupracovat při zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci pro všechny zaměstnance na pracovišti. Na základě písemné dohody zúčastněných zaměstnavatelů touto dohodou pověřený zaměstnavatel koordinuje provádění opatření k ochraně bezpečnosti a zdraví zaměstnanců a postupy k jejich zajištění.

To platí i pro samostatně pracujícího živnostníka a přiměřeně na jiné cizí osoby v dodavatelském vztahu.

Další povinnosti zaměstnavatele.

- nepřipustit, aby zaměstnanec vykonával zakázané práce a práce, jejichž náročnost by neodpovídala jeho schopnostem a zdravotní způsobilosti, (povinnost vstupních a periodických lékařských prohlídek),
- informovat zaměstnance o tom, do jaké kategorie byla jím vykonávaná práce zařazena, (hygienická kategorizace posouzení vlivů pracovního procesu na zdraví pracovníka do I. až IV. kategorie,
- sdělit zaměstnancům, kdo je poskytovatelem pracovně lékařské služby a jakým pracovně lékařským prohlídkám, popřípadě očkování jsou povinni se podrobit,
- nahradit zaměstnanci, který se podrobil pracovně lékařské prohlídce, vyšetření nebo očkování případnou ztrátu na výdělků,
- zajistit všem zaměstnancům, dostatečné a přiměřené informace a pokyny o bezpečnosti práce, zejména seznámení s riziky, s výsledky vyhodnocení rizik a s opatřeními na ochranu před působením těchto rizik, která se týkají jejich práce a pracoviště. Informace a pokyny je třeba zajistit zejména při jeho převedení, přeložení nebo změně pracovních podmínek, změně pracovního prostředí, zavedení nebo změně pracovních prostředků, technických zařízení a pracovních postupů,
- zajistit zaměstnancům přiměřené informace potřebné ke zdolávání požárů, havarijních situací, evakuace a první pomoci,
- zabezpečit, aby zaměstnanci jiného zaměstnavatele vykonávající práce na jeho pracovištích obdrželi před jejich zahájením dostatečné informace a pokyny k zajištění bezpečnosti práce,
- jestliže při práci přichází v úvahu expozice rizikových faktorů poškozujících plod v těle matky, informovat o tom zaměstnankyně, zaměstnankyně, které kojí a zaměstnankyně matky do konce devátého měsíce po porodu a účinku těchto faktorů, včetně opatření na snížení jejich účinků,
- umožnit zaměstnanci nahlížet do dokumentace, která je o něm vedena v souvislosti s bezpečností práce,
- zajistit zaměstnancům poskytnutí první pomoci,
- nepoužívat takového způsobu odměňování prací, při kterém jsou zaměstnanci vystaveni zvýšenému nebezpečí úrazu a jehož použití by vedlo při zvyšování pracovních výsledků k ohrožení bezpečnosti a zdraví zaměstnanců (úkolová mzda při nebezpečných pracích),
- zajistit dodržování zákazu kouření na pracovištích stanoveného zvláštními právními předpisy (např. požárními nebo hygienickými, ve školských zařízeních).

Za plnění úkolů zaměstnavatele v péči o bezpečnost a ochranu zdraví při práci odpovídají vedoucí zaměstnanci. Tyto úkoly jsou rovnocennou a neoddělitelnou součástí jejich pracovních povinností.

- Zaměstnavatel je povinen zajistit všem zaměstnancům, školení o právních a ostatních předpisech k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, které doplňují jejich odborné předpoklady a požadavky pro výkon práce a vztahují se k rizikům, s nimiž může přijít zaměstnanec do styku na pracovišti dostatečné a přiměřené informace a pokyny o bezpečnosti práce, soustavně vyžadovat a kontrolovat jejich dodržování.
- Školení o bezpečnostních předpisech zaměstnavatel zajistí při nástupu zaměstnance do práce a dále při změně pracovního zařazení, druhu práce nebo zavedení nové technologie, změny výrobních prostředků nebo technologie anebo pracovních postupů. V případech, které mají nebo mohou mít podstatný vliv na bezpečnost a ochranu zdraví při práci, musí být školení provedeno bez zbytečného odkladu.
- Zaměstnavatel určí obsah a četnost školení bezpečnosti práce a způsob ověřování znalostí zaměstnanců a vedení dokumentace o školení např. vnitřním předpisem. Ke školení je vydáno interní Opatření děkana č. 35/2013 „Metodický pokyn pro zabezpečení školení BOZP a PO zaměstnanců“.
- Zaměstnavatel má další povinnosti k těhotným zaměstnankyním, zaměstnankyním, které kojí a matkám

do konce devátého měsíce po porodu, dále mladistvým a zaměstnancům se zdravotním postižením. Zejména je povinen dodržovat zákazy prací pro tyto skupiny zaměstnanců.

- Zaměstnavatel je povinen organizovat nejméně jednou v roce prověrky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na všech pracovištích a zařízeních zaměstnavatele v dohodě s příslušným odborovým orgánem nebo zástupcem zaměstnanců pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a zjištěné nedostatky odstraňovat.

Práva a povinnosti zaměstnance.

Zaměstnanec má právo na zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, na informace o rizicích jejich práce a na informace na ochranu před jejich působením.

Zaměstnanci jsou oprávněni odmítnout výkon práce, o nichž mají důvodně za to, že bezprostředně a závažným způsobem ohrožuje jejich život a zdraví, popřípadě život a zdraví jiných osob. Zaměstnanci mají právo a povinnost se podílet na vytváření zdravého a bezpečného pracovního prostředí, a to zejména uplatňováním stanovených a zaměstnavatelem přijatých opatření a svou účastí na řešení otázek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Každý zaměstnanec je povinen dbát podle svých možností o svou vlastní bezpečnost, o své zdraví a bezpečnost a zdraví osob, kterých se bezprostředně dotýká jeho jednání, případě opomenutí při práci. Znalost předpisů a požadavků zaměstnavatele k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci je nedílnou a trvalou součástí kvalifikačních předpokladů zaměstnance.

Zaměstnanec je povinen:

- účastnit se školení zajišťovaných zaměstnavatelem v zájmu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a podrobit se ověření svých znalostí,
- podrobit se pracovně lékařským prohlídkám, očkování, vyšetření,
- dodržovat právní a ostatní předpisy a pokyny zaměstnavatele k zajištění bezpečnosti ochrany zdraví při práci, s nimiž byl řádně seznámen a řídit se zásadami bezpečného chování na pracovišti a informacemi zaměstnavatele, (porušením zásad bezpečného chování na pracovišti jsou takové způsoby chování, které nemusí být nikde napsané, ale nebezpečnost takového jednání je obecně známa. Porušením zásad bezpečného chování je i porušení bezpečnostních ustanovení uvedených v technických normách ČSN, návodů k obsluze technických zařízení apod.),
- dodržovat při práci stanovené pracovní postupy, návody a pokyny výrobce strojů a zařízení, používat
- stanovené pracovní prostředky, dopravní prostředky, osobní ochranné pracovní prostředky a ochranná zařízení a tato svévolně neměnit a nevyřazovat z provozu,
- nepožívat alkoholické nápoje a nezneužívat jiné návykové látky na pracovištích zaměstnavatele a v pracovní době i mimo tato pracoviště, nevstupovat pod jejich vlivem na pracoviště zaměstnavatele,
- nekouřit na pracovištích, kde pracují také nekuřáci,
- oznamovat svému nadřízenému nedostatky a závady na pracovišti, které ohrožují nebo by mohly ohrozit
- bezpečnost nebo zdraví při práci, zejména vznik hrozící mimořádné události, závady nebo poruchy technických zařízení a ochranných systémů, popřípadě organizační nedostatky,
- s ohledem na druh jím vykonávané práce se podle svých možností podílet na odstraňování nedostatků zjištěných při kontrolách orgánů, kterým přísluší výkon kontroly,
- bezodkladně oznamovat svému nadřízenému svůj pracovní úraz, pokud mu to jeho zdravotní stav dovolí, a pracovní úraz jiného zaměstnance, jehož byl svědkem, a spolupracovat při objasňování jeho příčin,
- podrobit se na pokyn oprávněného vedoucího zaměstnance písemně určeného zaměstnavatelem, zda není pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek.

Tyto povinnosti se vztahují přiměřeně na osoby, které se s vědomím zaměstnavatele zdržují na jeho pracovištích (studenti, návštěvy, zaměstnanci dodavatelů, cizí pracovníci apod.).

c) Osobní ochranné pracovní prostředky, pracovní oděvy a obuv, mycí a desinfekční prostředky a ochranné nápoje

Není-li možné rizika odstranit nebo dostatečně omezit technickými prostředky kolektivní ochrany nebo organizačními opatřeními, je zaměstnavatel povinen poskytnout zaměstnancům osobní ochranné prostředky.

Osobní ochranné prostředky musí chránit zaměstnance před riziky, nesmí ohrožovat jejich zdraví, nesmí bránit při výkonu práce a musí splňovat stanovené ochranné a hygienické požadavky.

V prostředí, v němž oděv nebo obuv podléhá při práci mimořádnému opotřebení nebo znečištění, poskytuje zaměstnavatel jako osobní ochranné prostředky též pracovní oděv nebo obuv.

Zaměstnavatel je povinen udržovat osobní ochranné pracovní prostředky v použitelném stavu a kontrolovat jejich používání.

Zaměstnavatel je povinen zajistit na pracovišti pitnou vodu a v případě potřeby poskytovat ochranné nápoje.

Zaměstnavatel je povinen poskytovat zaměstnancům mycí, čistící a desinfekční prostředky. Poskytování osobních ochranných prostředků, mycích a desinfekčních prostředků se poskytuje na základě vnitřního předpisu zaměstnavatele.

Zaměstnavatel je povinen udržovat osobní ochranné pracovní prostředky v použitelném stavu a kontrolovat jejich používání.

d) Bezpečnostní značky a signály

Nelze-li rizika možného ohrožení života nebo zdraví zaměstnanců odstranit nebo dostatečně omezit technickými prostředky nebo organizačními opatřeními v oblasti BOZP, je zaměstnavatel povinen umístit bezpečnostní značky a zavést signály, které poskytují informace nebo instrukce týkající se bezpečnosti

a ochrany zdraví při práci a seznámit s nimi zaměstnance. Bezpečnostní značky a signály mohou být zejména obrazové, zvukové nebo světelné. Bezpečnostní značky musí být umístěny tak, aby byly vždy viditelné!

Bezpečnostní značky mohou být doplněné textem nebo bez textu!

Zaměstnanci jsou povinni dodržovat zákazy a příkazy uvedené na bezpečnostních a požárních tabulkách.

Výstražné tabulky upozorňují na nebezpečí, která mohou ohrozit osoby. Mají tvar žlutého černě lemovaného trojúhelníka se symbolem příslušného nebezpečí.

Zákazové tabulky zakazují provádět činnosti uvedené na tabulce.

Mají tvar červeně lemovaného šikmo přeškrtnutého terče, uvnitř kterého je symbol příslušného zákazu.

Příkazové tabulky příkazují, co je třeba vykonat, aby bylo dosaženo bezpečného stavu.

Mají tvar modrého kruhu s příslušným bílým symbolem uprostřed.

Značky bezpečí informují o bezpečném stavu. Mají tvar zeleného čtverce, s příslušným bílým symbolem uprostřed.

Požární značky se používají k informacím důležitým z hlediska požární ochrany.

Značky jsou celé červené s příslušným bílým symbolem požární ochrany nebo textem.

e) Povinnosti při pracovních úrazech

Pracovním úrazem je náhlé a násilné poškození zdraví, ke kterému došlo při výkonu práce nebo v přímé souvislosti s plněním výkonu práce. Pracovním úrazem není úraz, ke kterému došlo na cestě do práce a z práce, příprava jídla a jídlo, úraz způsobený v přestávce na oddech a stravu nesouvisející s výkonem práce, úraz při použití hromadného nebo veřejného dopravního prostředku apod.

- **Zaměstnanec je povinen bezodkladně ohlásit svůj pracovní úraz svému nadřízenému.**
- **Zaměstnanec je zároveň povinen svůj pracovní úraz zaměstnavateli prokázat!**
 - O tom, zda se jedná o pracovní úraz, rozhoduje zaměstnavatel.
- Zaměstnavatel je povinen vyšetřit příčiny a okolnosti vzniku pracovního úrazu za účasti zaměstnance.
- pracovním úrazu zaměstnance jiného zaměstnavatel bezodkladně uvědomí tohoto zaměstnavatele a seznámí jej s výsledky šetření.
 - Zaměstnavatel vede v knize úrazů evidenci o všech pracovních úrazech, i když jimi nebyla způsobena pracovní neschopnost nepřesahující tři kalendářní dny. Kniha úrazů je v elektronické podobě na sdíleném disku FSV. Ke knize mají přístup všichni vedoucí zaměstnanci.
 - Záznam o pracovním úrazu se sepisuje na předepsaný formulář v případech pracovní neschopnosti delší než tři dny (tj. nad 4 dny včetně).
 - Úrazy s hospitalizací (zraněný leží v nemocnici) a smrtelné úrazy, ihned informuje zaměstnavatel pracovníka bezpečnosti práce a stanovené orgány podle nař. vlády 201/2010 Sb.
 - Zaměstnavatel je povinen ohlásit pracovní úraz a zaslat záznam o úrazu příslušným úřadům a pojišťovnám.
 - Zaměstnavatel je povinen přijímat opatření proti opakování obdobných pracovních úrazů.

f) Odpovědnost za škodu při pracovních úrazech a nemocech z povolání

Došlo-li u zaměstnance při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s nimi k poškození zdraví nebo k jeho smrti úrazem (pracovní úraz), odpovídá za škodu zaměstnavatel, u něhož byl zaměstnanec v době úrazu v pracovním poměru.

Zaměstnavatel se může zprostit odpovědnosti za pracovní úraz zcela nebo z části za podmínek stanovených v Zákoníku práce prokáže-li se:

- a) že škoda byla způsobena tím, že postižený zaměstnanec svým zaviněním porušil bezpečnostní předpisy nebo pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, ačkoliv byl s nimi řádně seznámen, a jejich dodržování bylo soustavně kontrolováno, nebo
- b) že škodu si přivodil postižený zaměstnanec svou opilostí nebo v důsledku zneužití jiných návykových látek a zaměstnavatel nemohl škodě zabránit, a že tyto skutečnosti byly jedinou příčinou škody.

Zaměstnavatel se zproští odpovědnosti zčásti, prokáže-li:

- a) že postižený zaměstnanec porušil svým zaviněním bezpečnostní předpisy a pokyny, a že toto porušení bylo jednou z příčin škody,
- b) že jednou z příčin škody byla opilost postiženého zaměstnance nebo zneužití jiných návykových látek postiženým zaměstnancem,
- c) že zaměstnanci vznikla škoda proto, že si počínal v rozporu s obvyklým způsobem chování tak, že je zřejmé, že ač neporušil právní nebo ostatní předpisy nebo pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, jednal lehkomyšlně a musel si být vzhledem ke své kvalifikaci a zkušenostem vědom, že si může přivodit újmu na zdraví.

g) Základní zásady bezpečného chování na pracovišti

- Nezdružujte se na pracovištích, která Vám nebyla určena. Vstup do elektrických rozvodů je dovolen pouze osobám pověřeným.
- Při chůzi používejte vyhrazených cest, vchodů a východů. Při chůzi si počínejte opatrně, zejména při úklidu chodeb mokrým způsobem nebo po navoskování a vyleštění linolea.
- Je zakázáno používat lehkou obuv na pracovištích, kde hrozí nebezpečí poranění nohou,
- Myslete při práci na svoji bezpečnost, nerozptylujte své spolupracovníky, především u technických zařízení. Nevhodné žerty se nevyplácejí.
- Je zakázáno donášet na pracoviště jakékoliv nebezpečné předměty, vlastní elektrické a tepelné spotřebiče, zbraně, nebezpečné chem.látky a směsi, alkohol, návykové látky, pyrotechnické výrobky,
- dodržujte pravidla osobní a kolektivní hygieny, pořádek a čistota na pracovišti jsou základním předpokladem boje proti úrazům a požárům.
- Je zakázáno ukládat jakýkoliv materiál a předměty před elektrorozvodné a ovládací skříně, hlavní vypínače elektrického proudu, hlavní uzávěry vody, plynu, topení, popřípadě jiných látek, hasící přístroje, požární hydranty a ostatní požární zařízení. Udržujte volné a čisté dopravní a pěší komunikace, zejména únikové cesty.
- Svěřené stroje, náradí a nástroje udržujte v pořádku a čistotě a ukládejte je na určená místa, před opuštěním pracoviště zkontrolujte, zda je všechno v pořádku a řádně zajištěno, zda všechny tepelné a elektrické spotřebiče vypnuty, s výjimkou těch, kde to z provozních důvodů není možné.

h) Účast zaměstnanců na řešení otázek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

Zaměstnanci se účastní na řešení otázek souvisejících s bezpečností a ochranou zdraví při práci zejména prostřednictvím odborové organizace nebo zástupce pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Zaměstnavatel, u něhož působí odborová organizace nebo zástupce pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci má vůči těmto organizacím další povinnosti.

i) Pracoviště a pracovní prostředí

Zaměstnavatel je povinen zajistit, aby pracoviště byla prostorově a konstrukčně uspořádána a vybavena tak, aby pracovní podmínky pro zaměstnance z hlediska bezpečnosti, hygieny a ochrany zdraví při práci odpovídaly bezpečnostním požadavkům a hygienickým limitům pro pracovní prostředí a pracoviště. Zejména aby místnosti pro práci, chodby, schodiště a jiné komunikace měly stanovené rozměry a povrch a byly vybaveny pro činnosti zde vykonávané. Pracoviště byla řádně osvětlena, měla vhodné mikroklimatické podmínky, zejména pokud jde o objem vzduchu, větrání, vlhkost, teplotu. Na pracovišti musí být k dispozici zdroj pitné vody. Byly k dispozici dostatečné prostory pro osobní hygienu, převlékání, odkládání osobních věcí, odpočinek a stravování zaměstnanců.

Nouzové východy a dopravní komunikace byly stále volné. Byla zajištěna pravidelná údržba, úklid a čištění prostor FSV.

Další požadavky na pracoviště a pracovní prostředí jsou uvedeny zejména v NV 101/2005 Sb. a NV 361/2007 Sb.

j) Pracovní prostředky a technická zařízení

Zaměstnavatel je povinen zajistit, aby stroje, technická zařízení, dopravní prostředky, přístroje a nářadí byly bezpečné a vhodné pro práci, při které budou používány. Z toho vyplývá zásadní důležitost průvodní dokumentace výrobce (nebo dovozce), zejména návodu k obsluze jako nejdůležitějšího bezpečnostního pokynu.

Výrobek (to je stroje, zařízení, materiály, hmoty, chemické látky atd.) se mohou používat, skladovat a manipulovat s nimi podle pokynů výrobce, nebo podle místních provozně bezpečnostních předpisů vydaných zaměstnavatelem.

Technická zařízení tzn. stroje, přístroje, nářadí, regály, žebříky, schůdky apod. se používají v souladu s Návodem k obsluze a podle interních pokynů a postupů zaměstnavatele.

Jakékoliv porušení této zásady je hrubým porušením Zákoníku práce. Z toho vyplývá zásadní důležitost předpisů výrobce tj. návodů k obsluze, popřípadě místních provozně bezpečnostních předpisů zaměstnavatele jako nejdůležitějších bezpečnostních předpisů vůbec. Obecně platné předpisy vydávané státními orgány řeší především obecné požadavky bezpečnosti ochrany zdraví při práci.

Pro bezpečnou obsluhu strojů a zařízení, včetně materiálů, musí být dostatečný pracovní a manipulační prostor.

k) Technická bezpečnost

Před začátkem práce s technickým zařízením se seznamte se s návody k obsluze a provozními předpisy strojů a zařízení, které Vám byly k obsluze nebo práci určeny a které jste povinni dodržovat.

Návody k obsluze a předpisy výrobce jsou jedny z nejdůležitějších bezpečnostních předpisů!

Seznamte se s bezpečnostním vypínáním stroje, přístroje a jiného technického zařízení nebo zařízení a s bezpečnou obsluhou těchto technických zařízení.

Je zakázáno obsluhovat a opravovat stroje a zařízení, které Vám nebylo k práci určeno.

Před zahájením používání technického zařízení požádejte vedoucího o pokyny jak bezpečně pracovat.

V rámci zajištění technické bezpečnosti se na strojích, přístrojích a jiných technických zařízeních FSV provádí periodické revize a kontroly technického stavu .

l) Další zásady bezpečnosti práce při obsluze strojů a zařízení

Neuvádějte technická zařízení do chodu dříve, dokud se nepřesvědčíte, že tím nikoho neohrozíte. Nedotýkejte se pohybujících se částí strojů.

Je zakázáno seřizovat, opravovat a čistit technická za jejich chodu, nevkládejte do technických zařízení za chodu materiál, pokud k tomu není konstruováno, **hrozí nebezpečí úrazu!**

m) Zásady skladování a manipulace s materiálem

Při manipulaci s materiálem a břemeny (předměty) je třeba zachovávat opatrnost, aby se předešlo vzniku úrazu.

Při manipulaci s těžkými, obtížně manipulovatelnými nebo jinak nebezpečnými předměty musí být předem vyhodnocena rizika a stanoven pracovní postup a případně použito mechanizovaných prostředků pro manipulaci s materiálem (manipulační vozík, rudl, stolkový vozík apod.).

Břemena se země zásadně zvedáme z podřepu, ne z předklonu, kdy dochází k nadměrnému zatěžování páteře.

Při manipulaci s břemeny dodržujte maximální hmotnost břemene při ručním zdvínání, nebo přenášení.

(u mužů max. 50kg, při soustavné práci 30 kg, u žen 20 kg, při soustavné práci 15 kg).

Skladovaný materiál musí být uložen tak, aby nespadl nebo se nesunesul. Rovněž musí být uložen tak, aby jej bylo možno bezpečně odebírat nebo s ním manipulovat.

Ve skladových prostorách musí být na stěně vyznačena nosnost podlahy, regály, nebo skupiny stejných regálů musí mít označenu nosnost skladové buňky (police) a počet buněk ve sloupci nebo celkovou nosnost sloupce.

Při manipulaci se skladovaným materiálem (předměty např. knihy), pokud jsou uloženy výše než 1,8 m, musí zaměstnanec použít vhodný výstupový prostředek (schůdky, žebřík), ne vratké předměty nebo židli.

n) Bezpečnost a hygiena práce při provozu obrazovek počítačů

Pracovní podmínky v kancelářích jsou v porovnání s jinými pracovišti zpravidla příznivější. Jsou však charakterizovány vyššími nároky na neuropsychickou činnost. Při nesplnění základních ergonomických požadavků se prudce zvyšuje únava, zvyšuje se počet chyb, hrozí vznik nemoci z povolání.

Na pracovní pohodu při práci u obrazovek má vliv zejména nastavení obrazovky, jejího jasu, kontrastu, vzdálenosti a sklonu proti očím. Na čitelnost obrazovky mají velký vliv případné odrazy od lesklých ploch, přsvícení pozadí (okno za obrazovkou) apod.

Práce u počítačové techniky (platí i pro ostatní kancelářské práce) se vyznačuje dlouhodobou prací ve vynucených polohách (např. v sedě). Tím dochází k jednostrannému zatěžování pohybového aparátu, zejména páteře a kloubů ruky, zejména zápěstí. Zde má velký význam výška pracovní plochy a sedadla tak, aby byla fyziologicky optimální.

Z těchto důvodů je povinné práci přerušovat pravidelnými přestávkami spojenými s pohybem a cviky proti únavě zraku. Po dvou hodinách nepřetržité práce (vkládání dat) a 5 - 10 min., změnit charakter práce nebo mít bezpečnostní přestávku.

o) Obsluha elektrických zařízení nízkého napětí (do 500 V) - pracovníci seznámení podle §3 Vyhl 50/1978 Sb.

Zaměstnancům, nebo občanům, bez příslušné kvalifikace, je dovoleno pouze zapnout a vypnout elektrické zařízení nebo stroj vypínačem, zasunout nebo vysunout elektrický kabel ze zásuvky. V krytém rozvaděči, kde nehrozí nebezpečí úrazu elektrickým proudem, za vypnutého stavu nahodit jistič, vyměnit přepálenou pojistkovou vložku za novou stejné hodnoty. Za vypnutého stavu hl. vypínačem smí vyměnit žárovku nebo zářivkovou trubici.

Před zapnutím elektrického spotřebiče, nebo nářadí, je obsluhující pracovník povinen provést kontrolu, zda spotřebič nebo nářadí nejsou poškozeny, zejména přívodní šňůra se zástrčkou, popřípadě zásuvku a vypínač na spotřebiči.

p) Práce s nebezpečnými chemickými látkami a směsmi

Nebezpečnými chemickými látkami a směsmi jsou látky výbušné, oxidující, vysoce hořlavé a hořlavé, toxické, zdraví škodlivé, senzibilující, stlačené plyny, nebezpečné pro životní prostředí, karcinogenní a mutagenní, které po požití, vdechnutí nebo po proniknutí kůží mohou způsobit poškození zdraví nebo smrt.

Při práci s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky se musí zachovávat opatrnost, musí se dodržovat pokyny výrobce uvedené na etiketě obalu, nesmí se jíst, pít a kouřit nebo manipulovat s otevřeným plamenem u hořlavých a hoření podporujících látek. Při rozlití, je třeba čisticí materiály ukládat na určená místa a likvidovat jako nebezpečný odpad.

Všechny nádoby a pomůcky musí být označeny obsahem a upozorněním na jejich nebezpečnost příslušnou značkou a nápisem upozorňujícím na nebezpečnost obsahu a pokyny, jak se tomuto nebezpečí bránit.

Pokyny pro manipulaci se zbytky látky a prázdnými obaly. Zejména musí být označeny všechny náhradní obaly.

Je zakázáno nebezpečné CHLaS přelévat z originálního obalu do lahví od nápojů!!!

q) Práce ze žebříků - práce ve výškách

Používání žebříků je upraveno nař. vl. čís. 362/05 Sb. o bližších požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na pracovištích s nebezpečím pádu z výšky nebo do hloubky. Ke zvyšování místa práce není povoleno používat nestabilní předměty a předměty určené k jinému použití (vědra, sudy, židle, stoly apod.).

Na žebříku mohou být prováděny jen krátkodobé, fyzicky nenáročné práce při použití ručního nářadí. Pro práci na žebříku se nesmí používat nebezpečných nástrojů a nářadí. Při výstupu, sestupu a práci na žebříku musí být zaměstnanec obrácen obličejem k žebříku a v každém okamžiku musí mít možnost bezpečného uchopení a spolehlivou oporu.

Po žebříku mohou být vynášena (snášena) je břemena o hmotnosti do 15 kg. Po žebříku nesmí vy-stupovat (sestupovat), ani na něm pracovat současně více než jedna osoba.

Žebřík používaný pro výstup musí přesahovat výstupní rovinu nejméně o 1,1 m. Sklon žebříku nesmí být menší než 2,5 : 1, za příčlemi musí zůstat volný prostor alespoň 0,18 m a u paty žebříku ze strany přístupu musí být zachován volný prostor alespoň 0,6 m. Žebřík musí být postaven tak, aby byla zajištěna jeho stabilita po celou dobu použití. Musí být postaven na stabilním, pevném a dostatečně velkém nepohyblivém podkladu tak, aby příčle byly vodorovné. Musí být zajištěn proti podklouznutí na horním i dolním konci žebříku použitím protiskluzných přípravků. Skládací a výsuvné žebříky musí být zajištěny proti vzájemnému pohybu.

Na žebříku se může pracovat jen v bezpečné vzdálenosti tj. nejméně 0,8 m chodidly od jeho horního konce u jednoduchých žebříků a 0,5 m u dvojitých žebříků. Při práci na žebříku, kdy zaměstnanec stojí chodidly ve výšce větší než 5m, musí být zajištěn proti pádu osobními ochrannými prostředky.

Zaměstnavatel zajistí provádění prohlídek žebříků v souladu s návodem k použití.

Zároveň musí být zajištěn prostor pod místem práce ve výšce proti úrazu pádem zejména předmětů a materiálů.

POŽÁRNÍ OCHRANA

Každý je povinen si počínat tak, aby nezavdal příčinu ke vzniku požáru, neohrozil životy a zdraví osob, zvířata a majetek, zejména při používání tepelných, elektrických, plynových a jiných spotřebičů. Při skladování a používání hořlavých nebo požárně nebezpečných látek a při manipulaci s otevřeným plamenem. To zahrnuje dodržování předpisů o požární ochraně (vyhlášek, technických norem a pod.), návodů k obsluze a pokynů výrobce.

Při zdolávání požáru, živelních pohrom a jiných mimořádných událostí je každý povinen poskytnout přiměřenou osobní pomoc, nevystaví-li tím vážnému ohrožení sebe nebo osoby blízké anebo nebrání-li mu v tom důležitá okolnost, a potřebnou věcnou pomoc.

Každý je dále povinen plnit příkazy a dodržovat zákazy na označených místech (zejména bezpečnostní a požární tabulky). Umožnit provedení preventivní požární kontroly a odstranit zjištěné nedostatky. Je povinen vykonávat dozor nad dětmi a jinými osobami, které nemohou posoudit následky svého jednání, aby nezpůsobily požár.

Nesmí provádět práce nebo činnosti, které mohou vést ke vzniku požáru, pokud nemá odbornou způsobilost pro výkon takových prací. Dále nesmí poškozovat nebo zneužívat hasící přístroje a jiné věcné prostředky požární ochrany. Musí udržovat volné chodby, schodiště a zejména únikové cesty.

Nesmí se kouřit a používat otevřený oheň v místech se zvýšeným nebezpečím vzniku požáru, nesmí vypalovat porosty a spalovat na volném prostranství odpad s výjimkou suchého listí a suché trávy mimo vegetační plochy.

Při manipulaci a skladování hořlavých kapalin se nesmí kouřit a manipulovat s otevřeným plamenem, popřípadě jiskřivými předměty a musí zachovávat opatrnost. Hořlavé kapaliny, pokud se s nimi nepracuje musí být uloženy v uzavřených nádobách. Při rozlití se musí vytřít, nebo nechat nasáknout do vhodného materiálu a ten bezpečným způsobem zlikvidovat.

Je zakázáno používat na pracovištích neschválené elektrické nebo tepelné spotřebiče, sušit na topidlech a v jejich bezprostřední blízkosti oděvy nebo jiný materiál, vysypávat nedopalky z cigaret do košů na odpadky nebo jiná požárně nebezpečná místa.

Při používání a skladování hořlavých a hoření podporujících plynů (Propan-butan), se musí ukládat tlakové lahve na dostatečně větraná místa, chránit je před teplem, otevřeným plamenem a povětrnostními vlivy. Je zakázáno

kontrolovat těsnost plynových zařízení otevřeným plamenem.

Musí se dbát zvýšené opatrnosti při manipulaci s ostatními hořlavými, hoření podporujícími a samo vznětlivými látkami a jejich skladování (např. hadry znečištěné fermeží - Luxolem).

Topidla a kouřovody se musí instalovat v dostatečné vzdálenosti od hořlavých stavebních konstrukcí, hmot, předmětů a paliva a jiných materiálů. Dále se musí čistit a udržovat v dobrém technickém stavu, včetně komínů. Je zakázáno používat topná zařízení u nichž byla zjištěna závada.

r) Používání přenosných hasicích přístrojů:

Před zahájením hasební práce je třeba si uvědomit, zda nehrozí nebezpečí úrazu elektrickým proudem. V tom případě se nesmí jako hasební prostředek použít voda nebo vodní pěna.

Každý hasicí přístroj má etiketu od výrobce, na které je uvedený jednoduchý návod pro jeho použití.

Hasicí přístroje jsou pod stálým tlakem cca 14 -18 kPa. Haste ze vzdálenosti min. 1m.

Účinný dostřik 4-6 m.

Vhodný hasicí přístroj sejmeme s věšáku, přeneseme jej do bezprostředního místa jeho použití.

Odjistíme pojistku jejím vytažením z rukojeti

Namíříme na oheň a stlačíme rukojeť a hasíme.

a spouštíme podle pokynů na jeho tělese.

Plošný oheň hasíme od okraje plochy zasažené ohněm do středu ohně.

V o d n í n e b o p ě n o v é - jsou určeny k hašení požárů pevných organických látek (dřevo, papír, seno, sláma apod.). Nejsou určeny k hašení hořlavých kapalin a plynů. Je zakázáno je používat k hašení požárů, kde hrozí nebezpečí úrazu elektrickým proudem, včetně počítačů a prodlužovacích přístrojů. Nutno vypnout před použitím elektřinu!

Obdobné je použití pěnových hasicích přístrojů, které jsou zejména vhodné na hašení požárů hořlavých kapalin.

P o z o r , h r o z í n e b e z p e č í ú r a z u e l e k t r i c k ý m p r o u d e m !

Hasí pouze pevné hořlavé látky např. dřevo, papír, plasty, koberce.

P r á š k o v é - jsou univerzálními hasicími přístroji na všechny druhy požárů, včetně elektrických zařízení do 1000 V. Nejsou vhodné na hašení hořlavých prachů.

Hasí pevné, kapalné a plynné hořlavé látky a elektrická zařízení do 1000V.

S n ě h o v é - jsou určeny na hašení zejména elektrických zařízení všech napětí, hořlavých plynů a kapalin.

Nejsou vhodné na hašení hořlavých prachů.

Hasí kapalné a plynné hořlavé látky a elektrická zařízení do 1000V. Špatně hasí pevné hořlavé látky.

s) Dokumentace požární ochrany:

P o ž á r n í p o p l a c h o v é s m ě r n i c e - jsou návody, jak se mají zaměstnanci chovat při vzniku požáru:

- informovat všechny osoby, které jsou požárem ohrožené, vyhlásit požární poplach nařízeným způsobem (hlasem, telefonem, sirénou a pod.),
- snažit se požár uhasit a pokud to nejde, odstranit z jeho blízkosti hořlavé látky a zamezit přístupu

čerstvého vzduchu,

- pokud požár není ihned uhašen, přivolat hasiče. Oznámit hasičům i požár uhašený vlastními silami, zahájit evakuaci osob, zvířat a materiálu podle evakuačního plánu,
- vyhlásit evakuaci osob. Osoby se evakuují samostatně na příslušné shromaždiště osob. Shromaždiště osob je uvedeno v místně příslušné dokumentaci požární ochrany vyvěšené na přístupných místech.

Pro evakuaci osob může být na pracovištích vyvěšen Evakuační plán s textovou a grafickou částí.

Textová část popisuje způsob evakuace a grafická část znázorňuje půdorys objektu, únikové cesty a východy a směry úniku.

P o ž á r n í ř á d y - se zpracovávají pro pracoviště se zvýšeným nebo vysokým požárním nebezpečím např. knihovny, archivy. Jsou to návody, jaká opatření se musí provést, aby nedošlo k požáru.

(Vedoucí pracoviště seznámí svoje podřízené s jejich textem!)

Vedoucí pracoviště seznámí své zaměstnance s požárními předpisy na pracovišti používaných strojů a zařízení, možnými příčinami vzniku požáru na pracovišti, umístěním hasicích přístrojů a ostatních hasebních prostředků, umístěním hlavních vypínačů elektrického proudu, hlavních uzávěrů plynu, vody a jiných látek a dalšími skutečnostmi důležitými z hlediska požární ochrany.

UPOZORNĚNÍ: Zaměstnanci pracující na pronajatých pracovištích (Jinonice, Opletalova) dodržují Požární poplachové směrnice, Evakuační plány a Požární řády a jiné pokyny majitele objektu, vyvěšené ve společných prostorách!!